

Finansinspektionens författningssamling

Utgivare: Hans Schedin, Finansinspektionen, Box 7831, 103 98 Stockholm.
Beställningsadress: Fakta Info Direkt, Box 6430, 113 82 Stockholm. Tel. 08-587 671 00, Fax 08-587 671 71.
ISSN 1102-7460

FFFS 2000:12

Finansinspektionens föreskrifter om information till livförsäkringstagare;

beslutade den 28 september 2000.

Finansinspektionen föreskriver¹ följande.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller för försäkringsbolag när de meddelar:

1. livförsäkring, samt
2. sjuk- och olycksfallsförsäkring som är tillägg till livförsäkring, dvs. särskilda definierade försäkringsförmåner som ingår i livförsäkringsavtalet, t.ex. premiebefrielse.

Föreskrifterna gäller dock endast i tillämpliga delar för följande slag av försäkringar:

1. försäkring som grundar sig på kollektivavtal,
2. försäkring som grundar sig på tjänstepensionsarrangemang jämförbara med kollektivavtal,
3. gruppförsäkring, samt
4. fondförsäkring.

2 § Försäkringsbolaget skall lämna information innan avtalet ingås, under avtalets löptid fram till utbetalningen samt under utbetalningstiden under förutsättning

1. att försäkringsavtalet ingås i Sverige, och
2. att försäkringstagaren vid avtalets ingående har sin vanliga vistelseort i Sverige, eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, det driftställe som avtalet gäller finns i Sverige då avtalet ingås.

Föreskrifterna omfattar också marknadsföring av försäkringsprodukter i Sverige.

¹ Föreskrifterna meddelas med stöd av 49 och 53 §§ försäkringsrörelseförordningen (1982:790).

Jfr rådets direktiv 92/96/EEG av den 10 november 1992 om samordning av lagar och författningar som avser direkt livförsäkring och om ändring av direktiven 72/267/EEG och 90/619/EEG (tredje livförsäkringsdirektivet) (EGT nr L 360, 9.12.1992, s. 11, Celex 392L0096).

I marknadsföringslagen (1995:450) finns därutöver bestämmelser som gäller för information i samband med marknadsföring av försäkring i Sverige.

Definitioner

3 § Vissa begrepp som används i dessa föreskrifter definieras i *bilagan*.

Allmänt om informationen

4 § Informationen skall lämnas på svenska språket. Den får lämnas på annat språk om mottagaren önskar det. Informationen skall lämnas skriftligt eller på annat sätt som innebär att mottagaren kan antas ha varaktig tillgång till den. Om den lämnas i försäkringsvillkoren skall den framhållas särskilt. Informationen skall på ett klart och tydligt sätt ge en god genomlysning av försäkringens villkor och värdeutveckling. Den skall anpassas till försäkringens art och till den mottagare som informationen riktar sig till.

Vid marknadsföring av försäkring och vid all annan information rörande kunds andel i överskott som riktas till försäkringstagare eller till den som erbjuds att teckna försäkring, skall det tydligt klargöras vilka delar andelen består av. Härvid skall försäkringsbolaget tydligt skilja garanterad återbäring från villkorad återbäring samt från andra andelar i överskott.

5 § När det gäller att informera andra ersättningsberättigade än försäkringstagaren eller den som erbjuds att teckna försäkring skall information lämnas i den utsträckning det är möjligt och som mottagaren kan antas behöva.

6 § När det gäller att informera om gruppförsäkring får de normala vägarna för information användas, t.ex. genom gruppföreträdaren. Försäkringsbolaget ansvarar dock alltid för att informationen uppfyller de krav som ställs på innehåll och tydlighet och att den utformas så att den är lämplig att tillhandahålla de enskilda medlemmarna. Om informationen lämnas till gruppföreträdaren för vidarebefordran till gruppmedlemmarna, skall försäkringsgivaren verka för att medlemmarna får ta del av informationen.

7 § Om en försäkring grundar sig på kollektivavtal och därmed jämförbara tjänstepensionsarrangemang får informationen lämnas till arbetsgivaren. Försäkringsbolaget skall härvid framhålla vikten av att de anställda får ta del av den information som de kan antas behöva.

För konkurrensutsatta premiebestämda försäkringar som grundar sig på kollektivavtal, skall information lämnas direkt till den försäkrade i stället för till försäkringstagaren.

Information innan försäkringsavtal ingås

8 § Innan ett försäkringsavtal ingås skall försäkringsbolaget lämna sådan information till den som erbjuds att teckna försäkring att den underlättar bedömningen av försäkringsbehovet och valet av försäkring.

Av informationen skall framgå i vilka avseenden och under vilka förutsättningar villkoren i avtalet kan ändras under försäkringstiden. Detta gäller också för avgifter och kostnader. Det skall vidare framgå om avtalet löper på bestämd tid för att

därefter förnyas. Det skall också framgå om bolaget vid den tidpunkt då avtalet löper ut har rätt att ändra i avtalet eller att inte förnya det.

9 § Avtalsspecifik information skall lämnas till den som erbjuds att teckna försäkring. Vid gruppförsäkring eller i andra fall då marknadsföringen vänder sig till en större krets behöver avtalsspecifik information endast lämnas till den enskilde individen i den mån det är möjligt. Den som erbjuds att teckna en sådan försäkring skall upplysas om möjligheten att på begäran få ytterligare information.

Avtalsspecifik information skall alltid lämnas senast i samband med att försäkringsvillkor och andra försäkringshandlingar överlämnas till försäkringstagaren. Detta skall ske snarast efter avtalets ingående. Om villkoren inte är fullständiga skall detta tydligt framgå. Därvid skall också upplysas om hur fullständiga villkor kan erhållas.

10 § Vid gruppförsäkring skall information lämnas till gruppföreträdaren innan gruppavtalet ingås. Detta gäller också då försäkringsavtalet ingås med gruppföreträdaren. Försäkringsbolaget skall verka för att gruppföreträdaren lämnar relevant information till gruppmedlemmarna senast i samband med att de får försäkringsbeskedet. Om försäkringsavtalet däremot ingås med varje enskild gruppmedlem skall informationen lämnas till gruppmedlemmen innan försäkringsavtalet ingås.

11 § Vid försäkring som grundar sig på kollektivavtal och därmed jämförbara tjänstepensionsarrangemang skall informationen lämnas till arbetsgivaren. Försäkringsbolaget skall framhålla vikten av att informationen vidarebefordras till de anställda senast i samband med att de får försäkringsbeskedet.

12 § Informationen skall alltid omfatta de uppgifter som framgår av *bilagan*.

Information under försäkringsavtalets löptid fram till utbetalningen

13 § Försäkringsbolaget skall lämna erforderlig information till försäkringstagaren och andra ersättningsberättigade om sådana förhållanden rörande försäkringen som de kan antas ha behov av att känna till. Information skall alltid omfatta de uppgifter som framgår av *bilagan*.

Information under utbetalningstiden

14 § Försäkringsbolaget skall lämna information till den ersättningsberättigade om sådana omständigheter som denna kan antas ha behov av att känna till. Informationen skall alltid omfatta de uppgifter som framgår av *bilagan*.

Information om möjligheter till överprövning m.m.

15 § I samband med att ett anspråk på försäkringsersättning regleras skall försäkringsbolaget om det behövs upplysa den som berörs av bolagets beslut om vilka möjligheter som finns att få en tvist med bolaget prövad. Om en rättsskyddsförsäkring i koncernen kan gälla vid en sådan tvist med bolaget, skall information också lämnas om detta. Detsamma gäller när en försäkring på bolagets initiativ upphör i förtid eller ändras. Bolaget skall även informera om reglerna för preskription.

---

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2001, då Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 1998:9) om information till livförsäkrings- tagare skall upphöra att gälla.

2. Försäkringsbolag som driver sin verksamhet med stöd av punkt 2 av övergångs- bestämmelserna till lagen (1999:600) om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713) i dess lydelse enligt SFS 1999:1124, får tillämpa de äldre föreskrifterna och allmänna råden, dock längst till den 1 januari 2002.

CLAES NORGRÉN

Eva Lindberg

Information till försäkringstagare

Definitioner

I dessa föreskrifter menas med

andra ersättningsberättigade: förmånstagare samt andra försäkrade än försäkringstagare vilkas rätt till ersättning vilar på avtalet,

flyttning av försäkringssparande: en överföring av hela försäkringens värde direkt till en försäkring hos samma eller annan försäkringsgivare, med samma person som försäkrad,

fribrevsbelopp: i förekommande fall, det belopp som avtalat försäkringsbelopp sätts ned till om premiebetalningen upphör tidigare än vad som avtalats,

garanterad återbäring: återbäring som garanteras i nominella eller reala belopp genom försäkringsavtal eller en ensidig utfästelse från bolaget,

gruppvaktal: avtal som sluts med ett försäkringsbolag för en grupp personer och som anger villkoren för avtal om gruppförsäkring,

gruppföreträdare: den som kan anses företräda gruppen vad gäller mottagande samt vidarebefordran av sådan information som avses i dessa föreskrifter,

gruppförsäkring: försäkring som meddelas enligt ett gruppavtal och som gäller under förutsättning att den försäkrade eller någon närstående tillhör gruppen,

kollektivavtalsgrundad försäkring: försäkring som tecknas av arbetsgivare för att ge försäkringsskydd åt anställda och som meddelas enligt försäkringsvillkor som följer ett i villkoren angivet kollektivavtal mellan en arbetsgivarorganisation eller enskild arbetsgivare och en arbetstagarorganisation,

konsolideringsfond: för livförsäkringsbolag som inte får dela ut vinst. Används för avsättning av belopp som får användas till förlusttäckning eller för annat ändamål som följer av bestämmelser i bolagsordningen,

villkorad återbäring: sådan avtalad eller ensidigt utfäst återbäring som är villkorad av värdeförändringar och avkastning på tillgångar eller av ett visst försäkringstekniskt resultat som försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade står risken för,

återköp: utbetalning till försäkringstagaren av försäkringens värde avseende försäkring som annullerats före försäkringstidens slut,

återköpsbelopp: det belopp som är tillgängligt vid ett återköp. Beloppet beräknas enligt reglerna om återköp i försäkringsavtalet samt principerna i gällande försäkringstekniska riktlinjer och underlag,

ändringsrätt: en i ett försäkringsavtal inskriven rättighet att utan riskprövning ändra försäkringen, t.ex. vid vissa i förväg bestämda tidpunkter eller vid förändringar i familjesammansättningen.

A. Information innan försäkringsavtal ingås

Innan ett försäkringsavtal ingås skall försäkringsbolaget lämna följande information.

Uppgifter om försäkringsföretaget

1. Försäkringsgivarens namn och juridiska associationsform.

Om försäkringen marknadsförs eller förmedlas av någon annan än försäkringsgivaren, skall försäkringsgivaren, så långt det är möjligt, se till att information lämnas om vem som är försäkringsgivare. Uppgiften skall ges en så tydlig och framträdande utformning att det inte finns utrymme för missuppfattningar.

2. Huvudkontorets fullständiga adress och i tillämpliga fall den fullständiga adressen till den agentur eller den filial som ingår avtalet.

Försäkringsavtalet

3. Försäkringsskyddets omfattning samt de förmåner och ändringsrätter som följer av avtalet. Avgränsningar av försäkringsskyddet skall tydligt framgå.

4. Den bundenhet som för försäkringstagaren kan följa av försäkringsavtalet.

Information skall lämnas om i vad mån försäkringen kan återköpas respektive försäkringssparandet flyttas till annan försäkring och försäkringsgivare eller inte. Om sådan möjlighet finns skall information lämnas om villkoren för detta.

5. Hur försäkringens värde helt upphör eller reduceras under försäkringstiden vid dödsfall (livsfallsförsäkring) respektive om den försäkrade lever vid försäkringstidens slut (dödsfallsförsäkring).

6. Avtalets löptid.

Det skall klargöras om avtalet medger att försäkringstagaren får ändra utbetalningstidpunkt eller utbetalningstidens längd och storleken på de eventuella avgifter som kommer att tas ut vid sådana ändringar. Det skall framgå att uppgifterna avser aktuella avgifter och att storleken på dessa kan komma att ändras i framtiden.

7. Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringsavtalet enligt 97 a § försäkringsavtalslagen (1927:77).

Informationen skall innehålla uppgift om dels de formella förutsättningarna för att uppsägningsrätten skall kunna göras gällande, dels hur försäkringstagaren skall gå till väga för att utnyttja uppsägningsrätten.

8. De följder som kan bli aktuella vid oriktig eller ofullständig uppgift respektive utebliven premiebetaling.

9. Vilket lands lag som skall tillämpas på avtalet om svensk lag inte gäller. Om parterna har frihet att välja lag skall anges den lag som försäkringsgivaren föreslår.

10. Huvuddragen av de skatteregler som gäller för aktuell försäkringstyp.

Premier

11. De villkor som gäller för premiebetalning och premieberäkning.

Informationen skall ange principerna för beräkning av premier eller bestämmande av relationen mellan premier och förmåner och klargöra i vilken mån avtalet medger att premieberäkningen ändras under försäkringens löptid.

12. Principerna för hur bolagets drifts- och riskkostnader skall täckas.

Om ett avtal t.ex. belastas med anskaffningskostnader vid utökningspremier skall information lämnas om detta. Uppgift skall lämnas om hur stor del av premien som belöper på huvudförmån och i tillämpliga fall på tilläggsförmåner. Om förmånen inte påverkar beräkningen av premien skall information lämnas om att förmånen påverkar försäkringens värde, t.ex. genom att försäkringens inte deltar i arvsvinsten. Om uppgifterna bygger på antaganden vilket innebär att det verkliga kostnadsuttaget inte är känt skall detta framgå. Det skall även anges att ett ökat kostnadsuttag påverkar försäkringens värde.

Vidare skall det upplysas om huruvida beräkningen av premie innehåller ramar för uttag av drifts- och riskkostnader.

Disposition av överskott

13. De regler för förlusttäckning samt, i förekommande fall, vinstutdelning som gäller i bolaget.

Information skall lämnas om försäkringsvillkorens och bolagsordningens bestämmelser om försäkringstagarens och andra ersättningsberättigades rätt till överskott och i vilken utsträckning överskottet får användas till förlusttäckning. Det skall klart framgå i vilken mån bolagsstämman kan besluta om fördelningen av överskottet och att bolagsordningen kan ändras beträffande rätten till överskott i framtiden.

I icke vinstutdelande bolag skall information lämnas om bolagsordningens regler om konsolideringsfondens användning.

14. Rätten till återbäring och i vilken utsträckning den är garanterad respektive villkorad samt innebörden av detta.

Beträffande villkorad återbäring skall information lämnas om vilka faktorer eller villkor som det framtida återbäringsbeloppet är beroende av. Vidare skall information lämnas om villkoren för fördelning av återbäring mellan de ersättningsberättigade. Information skall även lämnas om de principer som tillämpas för uppräknings av utfallande belopp genom återbäring under utbetalningstiden.

Om information lämnas beträffande andel i överskott som inte utgör garanterad eller villkorad återbäring skall det tydligt framgå att medlen utgör bolagets riskkapital samt innebörden av detta.

Denna punkt gäller inte för livförsäkringar som endast gäller för dödsfall och som meddelas för en tid av längst fem år eller mot en premie som är beräknad och bestämd för längst fem år i sänder. Den gäller inte heller för fondförsäkring.

15. Principerna för bestämmande av försäkringens värde vid eventuellt återköp eller flyttning av försäkringssparandet eller då försäkringens nedsätts till fribrev.

Information skall även lämnas om de villkor som reglerar hur försäkringens värde i övrigt kan disponeras.

Ekonomiska uppgifter om försäkringsföretaget

16. Översiktliga uppgifter om vilka långsiktiga placeringsmål försäkringsbolaget fastställt för att täcka sina försäkringstekniska avsättningar med uppdelning på vad som är garanterad respektive villkorad återbäring, med angivande av fördelning på

- a) aktier och andelar,
- b) fastigheter och lån mot säkerhet i fastighet,
- c) fastförräntade tillgångar, och
- d) övriga placeringar.

Uppgift skall lämnas om hur ytterligare information kan erhållas om bolagets totala kapitalplacering.

Denna punkt gäller inte för livförsäkringar som endast gäller för dödsfall och som meddelas för en tid av längst fem år eller mot en premie som är beräknad och bestämd för längst fem år i sänder. Den gäller inte heller för fondförsäkring.

17. Uppgift om hur information kan erhållas om bolagets ekonomiska ställning t.ex. genom den senaste årsredovisningen.

Fondförsäkring

18. Den eller de värdepappersfonder eller de index till vilka förmånerna kan knytas.

19. Hur fondbyte sker och hur stora kostnader som därvid tas ut.

20. De avgifter som försäkringsbolaget tar för att täcka aktuella driftskostnader och skatt, med fördelning på

- a) avdrag från premien innan köp av andelar sker,
- b) eventuell skillnad i köp- och säljkurs för andelar, och
- c) avdrag från fond- eller andelsvärdet.

Information skall också lämnas om att ytterligare kostnadsuttag kan göras för fondbolagets eller motsvarande instituts förvaltning av fonden samt om storleken av dessa förvaltningskostnader. Detta gäller dock endast i fråga om fonder som förvaltas av fondbolag som tillhör samma koncern som försäkringsbolaget samt i fråga om andra fonder som försäkringsbolaget aktivt marknadsför.

21. Fondernas huvudsakliga placeringsinriktning.

Informationen skall lämnas för fonder som förvaltas av fondbolag som tillhör samma koncern som försäkringsbolaget, samt för andra fonder som försäkringsbolaget aktivt marknadsför.

Informationen skall innehålla en redogörelse för de olika slag av tillgångar som fonden skall innehålla, t.ex. aktier, obligationer och likvida medel. Det skall framgå om fonden har en särskild placeringsinriktning med avseende på bransch,

geografiskt område eller i något annat hänseende. Informationen kan lämnas genom att fondbolagets informationsbroschyr överlämnas.

Klagomålshantering

22. Sättet för handläggning av klagomål och tvist i fråga om försäkringsavtalet.

Information skall lämnas om bolagets ordning för kontakter med kunder i klagomålsärenden enligt Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1996:25) om klagomålshantering avseende finansiella tjänster till konsumenter. Information skall även lämnas om möjligheten att få ett beslut omprövat av bolaget eller av en branschgemensam nämnd. Information skall vidare lämnas om möjligheten att få en tvist prövad av Allmänna reklamationsnämnden och av allmän domstol. Information skall också lämnas om möjligheten att få rådgivning på annat sätt, t.ex. genom Konsumenternas försäkringsbyrå.

B. Information under försäkringsavtalets löptid fram till utbetalningen

Under försäkringsavtalets löptid fram till utbetalningen skall försäkringsbolaget lämna följande information.

Ändringar

1. Varje ändring av försäkringsgivarens namn, associationsform, adress till huvudkontoret och, i tillämpliga fall, adressen till den agentur eller den filial som ingått avtalet.
2. Uppgifter som avses i A 1-22 och som är av väsentlig betydelse för avtalet och vilka berörs av en beslutad ändring av försäkringsvillkoren eller i lagstiftning.

Årlig information

3. I den mån avtalet berörs av följande poster skall årlig uppgift lämnas om

- a) garanterad och villkorad återbäring,
- b) utvecklingen av försäkringens värde (tillgodohavande eller pensionskapital, inklusive garanterad och villkorad återbäring).

I den mån värden gottskrivits försäkringen utöver vad som direkt följer av avtalet skall det klart framgå att gottskrivningen inte innebär något löfte om eventuella gottskrivningar i framtiden. Andel i konsolideringsfond är inte gottskriven såsom återbäring förrän beslut om detta fattats av bolagsstämman. Om information lämnas om sådan andel i konsolideringsfonden som ännu inte har gottskrivits försäkringen skall det tydligt framgå att medlen utgör bolagets riskkapital samt innebörden av detta.

c) Eventuella ändringar avseende de principer som tillämpas för uppräknings av utfallande belopp genom återbäring under utbetalningstiden.

d) Hur stor ersättning som skulle ha utbetalats vid dödsfall per redovisat datum, inklusive återbäring i syfte att ge försäkringstagaren en möjlighet att överblicka sitt försäkringsskydd.

e) I förekommande fall, aktuell storlek av de kostnader som kommer att belasta värdet vid eventuellt återköp eller flyttning.

f) Hur stor del av den, under året, inbetalade premien som belöper på förmånen. Om det inte finns en identifierbar premie skall information lämnas om att förmånen påverkat försäkringens värde.

g) Uppgift om storleken på de kostnader som har belastat försäkringen under den redovisade perioden. Härmed avses även sådana kostnader för vilka ett generellt avdrag gjorts från återbäringen.

h) Upplysning om att försäkringen kan behöva ses över i vissa avseenden, exempelvis beträffande förmånstagare och behovet av efterlevandeskydd.

Ekonomiska uppgifter om försäkringsföretaget

4. Uppgift skall årligen lämnas om hur information kan erhållas i följande avseenden.

a) Bolagets ekonomiska ställning i den mån försäkringstagaren berörs av denna t.ex. genom den senaste årsredovisningen.

b) Bolagets samlade driftskostnader i den mån försäkringstagaren berörs av dessa.

c) Uppgift enligt de informationskrav som uppställs i punkten A 16. Uppgiften skall vara grundad på senast fastställda årsredovisning.

C. Information under utbetalningstiden

Under utbetalningstiden skall försäkringsbolaget lämna följande information.

Ändringar

1. Uppgifter som avses i punkten B 1.

2. Ändringar i försäkringsvillkor eller lagstiftning som kan anses vara av betydelse för den ersättningsberättigade att känna till.

3. Eventuella ändringar avseende de principer som tillämpas för uppräknig av utfallande belopp genom återbäring under utbetalningstiden.

Årlig information

4. Årlig uppgift skall lämnas om

a) aktuellt försäkringsbelopp,

b) den avkastning som gottskrivits försäkringen under året,

c) de kostnadsuttag som belastat försäkringen under året, och

d) i förekommande fall, uppgift om att ersättningen kommer att upphöra i och med årets utbetalning.